

JELENTÉS

ÖRÖKSÉGVEDELMI HATÁSTANULMÁNY RÉGÉSZETI SZAKTERÜLETI MUNKARÉSZE

A „PÜSPÖKLADÁNY 0241/24 ÉS 0262/5-7 HELYRAJZI SZÁM TERÜLETEKKEL
KAPCSOLATOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK” ELKÉSZÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

Püspökladány Város Önkormányzata
megrendelésére
készítette:

Szilágyi Krisztián Antal
régészeti szakértő (nyilvántartási szám: SO87DZ)

DEBRECEN, 2022

Jelentés

Feltárási engedély száma: a feltárás nem tartozik az engedélyezési körbe
A feltárást vezető intézmény, régész: Szilágyi Krisztián Antal, régészeti szakértő

A Püspökladány Város Önkormányzatától, mint Megrendelőtől kapott megrendelés alapján, 2022. március 21-én elvégeztem a Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területeken az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarészének elkészítéséhez kapcsolódó terepbejárást.

A kutatást a „Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projekt előkészítési munkálatai tették szükségessé.

A „Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projektnek két vizsgált területe van. A 0241/24 helyrajzi számú terület (mintegy 8,64 hektár) Püspökladány város délkeleti külterülete, a 42. számú főút és az Alsó-Futak-csatorna (Sárga-gát) által két oldalról közrefogott rész, míg a 0262/5-7 helyrajzi számú területe (mintegy 18,33 hektár) Püspökladány város délkeleti külterülete, a 42. számú főút és a K-IX-9. számú csatorna által két oldalról közrefogott rész. A vizsgált területeken módszeres régészeti kutatások (terepbejárás és adatgyűjtés formájában) korábban még nem folytak, viszont a környezetükben voltak.

A vizsgált terület terepbejárására 2022. március 21-én került sor, Szilágyi Krisztián Antal, régészeti szakértő részvételével, és Bocsi Zsófia régész közreműködésével. A terepbejárás során a 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területek szántottak és boronáltak, így jól kutathatóak voltak. A régészeti terepbejárást mindkét esetben északról kezdtük meg és sávosan haladtunk a délebbi részek irányába. A régészeti terepbejárás során a 0262/5-7 helyrajzi számú területeken nagyon sok, és egyenletesen eloszló római császárkori (szarmata) régészeti leleteket találtunk, míg a 0241/24 helyrajzi számú terület keleti régészén kis mennyiségű késő középkori és kora újkori régészeti leleteket szedtünk össze. A 73549 nyilvántartási számú Püspökladány – Püspökladány nevű régészeti lelőhely nyugati irányba megnagyobbik a 0262/5-7 helyrajzi számú területeket érintve, míg a 87951 nyilvántartási számú Püspökladány – Alsó-Futak-csatorna nevű régészeti lelőhely szintén nyugati irányba megnagyobbik a 0241/24 helyrajzi számú területet is érintve, azaz a két említett régészeti lelőhely kiterjedését pontosítottuk.

Debrecen, 2022. április 08.

Szilágyi Krisztián Antal
régészeti szakértő

LELŐHELY-BEJELENTŐ ADATLAP

1. A lelőhely azonosító adatai: Püspökladány 58
1.1. Megye, város, település neve, kerület, utca, házszám: Hajdú-Bihar megye, Püspökladány
1.2. Nyilvántartási azonosító száma: **73549**
2. A lelőhely neve(i): **Püspökladány**
3. A lelőhely pontos helye (a melléklet térképen berajzolva):
3.1. A mellékelt térkép(vetület) fajtája: EOVS 1:10.000
3.2. A helyszínen mért EOVS vagy WGS84 földrajzi koordináták vagy a térképlap száma: 58-223
3.3. A lelőhely védésére vagy védettségének megszüntetésére vonatkozó javaslat esetén területének középponti EOVS koordinátái: x (É-D): 219074 y (K-Ny): 809385
3.4. Helyrajzi szám(ok): 0271/6, 0208, 0194/104, 0194/105, 0270, 0269/2, 0271/66, 0271/65, 0271/64, 0271/62, 0271/61, 0271/60, 0271/59, 0271/58, 0271/57, 0271/21, 0194/100, 0194/99, 0194/98, 0271/20, 0271/19, 0271/18, 0271/17, 0271/16, 0271/22, 0271/25, 0271/24, 0271/23, 0271/26, 0271/56, 0271/55, 0271/54, 0271/4, 0271/11, 0271/12, 0271/13, 0271/14, 0271/15, 0271/53, 0271/52, 0271/51, 0271/47, 0271/49, 0271/50, 0271/48, 0267/2, 0262/4, 0262/5, 0262/6, 0262/7, 0266/2, 0260, 0244/38, 0244/37, 0244/31, 0244/29, 0244/26, 0244/22, 0244/3
3.5. Földrajzi leírás: Püspökladány délkeleti külterületén, a K-IX-9. számú csatorna mindkét partján, egy régen összefüggő magaslaton helyezkedik el. Tszf. m.: z: 85-86 méter. A lelőhely hossz.: 1260 méter, szél.: 590 méter, iránya: ÉNy-DK-i, a helymeghatározás pontossága: 10 méter.
4. A lelőhelyen talált régészeti jelenségek adatai:
Jellege	Kora
település	vaskor
település	római császárkor (szarmata)
település	avar kor
település	kora újkor
5. A lelőhely tudományos jelentősége: Jelentős.
6. A lelőhely állapota: Bolygatott, elfedett.
6.1. A terület használatára vonatkozó információ: Szántó, csatorna, földút.
6.2. A lelőhely veszélyeztetettsége: „A Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projekt tervezett földmunkái.
6.3. Információ arra vonatkozóan, hogy a 6.1. pont szerinti használat veszélyezteti-e a lelőhelyet:
7. A lelőhely ismertsége: Terepbejárás, adatgyűjtés, helyszíni szemle.
8. A lelőhelyen végzett tevékenység:
év	tevékenység	név	megjegyzés
2009	terepbejárás	Dani János	
2009	helyszíni szemle	Dani János	

9. Javaslat a lelőhely további kutatására:
10. Védőövezet kijelölésének szükségessége:
11. A leleteket fogadó múzeum: Déri Múzeum, 4026 Debrecen, Déri tér 1.
12. A bejelentő neve, címe: Szilágyi Krisztián Antal (régész), 4225 Debrecen, Nyáry Pál utca 23.
13. Megjegyzés: Terepbejárással igazolt, intenzív régészeti lelőhely. A régészeti lelőhely kiterjedése – „A Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projekthez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmány régészeti terepbejárásának eredményeként – északnyugati irányba megnövekedett. Kérjük a régészeti lelőhelynek a nyilvántartásban szereplő korábbi poligonjának archiválását, és az új adatok, illetve a régészeti lelőhely új poligonjának nyilvántartásba vételét.

14. A bejelentés kelte: 2022. április 08.
15. Mellékletek: Hatástanulmány és annak dokumentációja.

LELŐHELY-BEJELENTŐ ADATLAP

1. A lelőhely azonosító adatai: Püspökladány 84
1.1. Megye, város, település neve, kerület, utca, házszám: Hajdú-Bihar megye, Püspökladány
1.2. Nyilvántartási azonosító száma: **87951**
2. A lelőhely neve(i): **Alsó-Futak-csatorna**
3. A lelőhely pontos helye (a melléklet térképen berajzolva):
3.1. A mellékelt térkép(vetület) fajtája: EOVS 1:10.000
3.2. A helyszínen mért EOVS vagy WGS84 földrajzi koordináták vagy a térképlap száma: 58-223
3.3. A lelőhely védésére vagy védettségének megszüntetésére vonatkozó javaslat esetén területének középponti EOVS koordinátái: x (É-D): 219726 y (K-Ny): 808463
3.4. Helyrajzi szám(ok): 0245, 0244/35, 0238/1, 0242, 0244/20, 0244/22, 0244/52, 0244/51, 0244/49, 0244/50, 0244/36, 0244/43, 0244/38, 0248, 0244/34, 0244/37, 0244/31, 0244/26, 0244/29, 0244/3, 0244/47, 0243, 0244/41, 0244/30, 0241/27, 0241/26, 0244/28, 0244/27, 0241/25, 0241/24, 0241/23
3.5. Földrajzi leírás: Püspökladány délkeleti külterületén, az Alsó-Futak-csatorna mindkét partján, egy régen összefüggő magaslaton helyezkedik el. Tszf. m.: z: 85 méter. A lelőhely hossz.: 730 méter, szél.: 480 méter, iránya: É-D-i, a helymeghatározás pontossága: 10 méter.
4. A lelőhelyen talált régészeti jelenségek adatai:
Jellege	Kora
település	őskor
település	római császárkor (szarmata)
település	középkor
település	kora újkor
5. A lelőhely tudományos jelentősége: Jelentős.
6. A lelőhely állapota: Bolygatott, elfedett.
6.1. A terület használatára vonatkozó információ: Szántó, csatorna, földút.
6.2. A lelőhely veszélyeztetettsége: „A Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projekt tervezett földmunkái.
6.3. Információ arra vonatkozóan, hogy a 6.1. pont szerinti használat veszélyezteti-e a lelőhelyet:
7. A lelőhely ismertsége: Terepbejárás, adatgyűjtés.
8. A lelőhelyen végzett tevékenység:
év	tevékenység	név	megjegyzés
2014	terepbejárás	Dani János	
9. Javaslat a lelőhely további kutatására:
10. Védőövezet kijelölésének szükségessége:
11. A leleteket fogadó múzeum: Déri Múzeum, 4026 Debrecen, Déri tér 1.

12. A bejelentő neve, címe: Szilágyi Krisztián Antal (régész), 4225 Debrecen, Nyáry Pál utca 23.

13. Megjegyzés: Terepbejárással igazolt, közepesen intenzív régészeti lelőhely. A régészeti lelőhely kiterjedése – „A Püspökladány 0241/24 és 0262/5-7 helyrajzi számú területekkel kapcsolatos településrendezési eszközök” elnevezésű projekthez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmány régészeti terepbejárásának eredményeként – északnyugati irányba megnövekedett. Kérjük a régészeti lelőhelynek a nyilvántartásban szereplő korábbi poligonjának archiválását, és az új adatok, illetve a régészeti lelőhely új poligonjának nyilvántartásba vételét.

14. A bejelentés kelte: 2022. április 08.

15. Mellékletek: Hatástanulmány és annak dokumentációja.